

Resolució per la qual el Departament de Territori i Sostenibilitat expressa la conformitat a la memòria ambiental del Programa d'actuació a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries

Expedient núm. OAA20130040

Fets

El *Programa d'actuació en zones vulnerables per la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries* vigent actualment és l'aprovat pel Decret 136/2009, d'1 de setembre, d'aprovació del programa d'actuació aplicable a les zones vulnerables en relació amb la contaminació de nitrats que procedeixen de fonts agràries i de gestió de les dejeccions ramaderes.

El 4 de novembre de 2013 la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia va remetre l'Informe de Sostenibilitat Ambiental preliminar i un esborrany del *Pla estratègic de la fertilització agrària i gestió de les dejeccions ramaderes a Catalunya (2013-2016)* a la Direcció General de Polítiques Ambientals del Departament de Territori i Sostenibilitat, per tal d'iniciar el procediment d'avaluació ambiental estratègica. El Pla estratègic preveia la revisió del Programa aprovat pel Decret 136/2009, d'1 de setembre.

El 12 de juny del 2014 l'òrgan ambiental va emetre el document de referència per a l'avaluació ambiental estratègica del Pla, un cop efectuades les consultes a les administracions públiques afectades i al públic interessat previstes per l'article 18 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes. El document de referència posava èmfasi en l'anàlisi de les mesures i actuacions recollides en la revisió del Programa, d'acord amb la Directiva nitrats.

El 18 de juliol del 2017 la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia va comunicar a l'òrgan ambiental que volia reprendre la tramitació ambiental únicament de la part del Pla estratègic relativa al Programa d'actuació a les zones vulnerables per la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries (PAZVN).

El 19 de juliol del 2017 l'òrgan ambiental va comunicar a la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia que es podia reprendre el procediment a partir del document de referència de 12 de juny de 2014.

Entre el 16 de setembre i el 21 de novembre de 2017 se sotmeté a informació pública el *Projecte de decret de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries* i l'informe de sostenibilitat ambiental (DOGC núm. 7455 del 15 de setembre de 2017), juntament amb el tràmit de consultes a les administracions públiques afectades i del públic interessat, durant un termini de 45 dies hàbils, tal com preveu l'article 23 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril.

El 21 de novembre de 2018 la Sub-direcció General d'Avaluació Ambiental va emetre un informe sobre la documentació sotmesa a informació pública.

Av. de Josep Tarradellas, 2-6
08029 Barcelona
Tel. 93 495 80 00
Fax 93 495 80 01
<http://territori.gencat.cat>

Doc. original signat per:
Francesc Damià Calvet i Valera
12/04/2019

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

03OL9OY66H5HSXL6R9IB2FX6QCW12FZT

Data creació còpia:
15/04/2019 09:48:37
Data caducitat còpia:
15/04/2023 00:00:00
Pàgina 1 de 6

 Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

El 21 de gener de 2019 va tenir entrada a la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural la sol·licitud per part de la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia de continuar amb els tràmits de l'avaluació ambiental del Programa d'actuació, un cop finalitzats els tràmits d'audiència i informació pública, havent resolt les al·legacions corresponents i havent estat elevat a continuació al Consell Tècnic de la Generalitat.

La sol·licitud s'acompanyava de la darrera proposta de decret (Decret .../2019, de... de... , de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació a la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries), de l'Informe de Sostenibilitat Ambiental, una còpia de les al·legacions rebudes durant el tràmit esmentat, així com la seva valoració, i del document de Memòria Ambiental.

En data 18 de març de 2019, i un cop analitzada la darrera versió de la documentació del Programa d'actuació, el Servei de Plans i Programes de la Sub-direcció General d'Avaluació Ambiental ha emès un informe proposant atorgar la conformitat a la memòria ambiental, amb les consideracions que es resumeixen a continuació.

Per a l'anàlisi s'han recaptat informes de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), l'Agència de Residus de Catalunya i la Sub-direcció General d'Intervenció i Qualificació Ambiental, els quals han participat en l'elaboració del Programa d'actuació per raó de les seves competències.

L'anàlisi ha valorat el procediment d'avaluació ambiental estratègica que ha seguit el Programa d'actuació segons les disposicions de la Llei 6/2009, del 28 d'abril.

La Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, no és aplicable atès que, segons la disposició transitòria primera d'aquesta llei bàsica, s'aplica a tots els plans i programes l'avaluació ambiental estratègica dels quals s'iniciï a partir del dia en què entra en vigor.

D'acord amb l'article 25.7 de la Llei 6/2009, s'haurà de deixar constància Directiva nitrats en l'acord d'aprovació que el Programa d'actuació s'ha sotmès a un procediment d'avaluació ambiental estratègica.

Son objecte d'avaluació ambiental aquells articles que configuren el programa d'actuació (enumerats a l'article 1.2 del Decret .../2019). Caldrà modificar la normativa per incloure al Programa les referències al Pla de control i a l'annex 18, contingudes a l'article 51 de la proposta de Decret.

La memòria ambiental té el contingut previst per la Llei 6/2009, del 28 d'abril. La documentació ambiental argumenta que el PAZVN és un programa d'actuació reforçat, en tant que adopta mesures addicionals a les plantejades al Decret 136/2009, d'1 de setembre.

L'informe de l'ACA assenyala que des del 1998 en què es va fer la primera designació de zones vulnerables fins a la quarta designació de l'any 2015 s'ha anat ampliant progressivament el nombre de municipis que s'han inclòs en zones vulnerables. Actualment a Catalunya gairebé el 34% de la superfície i el 45% dels municipis han estat declarats vulnerables per excés de nitrats d'origen agrari en les seves aigües. Aquesta situació posa de manifest que, o bé les mesures implantades fins al moment han estat insuficients, o bé no s'han estat aplicant correctament. Per tant, s'ha de modificar el programa d'actuació en zones vulnerables de forma que porti a una reducció de les entrades de nitrogen al medi que permetin recuperar i millorar la qualitat de les aigües. Sota aquesta premissa el Programa

Av. de Josep Tarradellas, 2-6
08029 Barcelona
Tel. 93 495 80 00
Fax 93 495 80 01
<http://territori.gencat.cat>

Doc. original signat per:
Francesc Damià Calvet i Valera
12/04/2019

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

03OL9OY66H5HSXL6R9IB2FX6QCW12FZT

Data creació còpia:
15/04/2019 09:48:37
Data caducitat còpia:
15/04/2023 00:00:00
Pàgina 2 de 6

 Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

inclou les mesures i actuacions que el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació preveu que permetran una inversió en la tendència de la qualitat de les aigües.

El Programa d'actuació pretén reduir la quantitat global del nitrogen que s'aplica als municipis designats com a zones vulnerables. Així, s'estableixen restriccions a l'ampliació de la capacitat de bestiar i l'obertura de noves explotacions en els municipis designats com a zona vulnerable, i en especial als municipis amb major càrrega ramadera. D'altra banda, s'estableixen mesures per millorar l'eficiència de l'ús del nitrogen com a fertilitzant, i s'incrementa la capacitat de control per part de l'administració del compliment efectiu de les mesures establertes. El Programa incorpora també el control dels fangs de depuradora que s'apliquen als sòls agrícoles.

El seguiment de l'eficàcia de les mesures serà clau per valorar si aquestes són suficients per revertir la situació de contaminació existent.

Els informes de seguiment previstos a la documentació ambiental tenen una periodicitat de 2 anys, s'hauran de fer arribar a l'òrgan ambiental i s'hauran de posar a disposició del públic.

Adicionalment, i per tal de facilitar el seguiment ambiental posterior del Programa d'actuació, cal que la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia presenti a l'òrgan ambiental, en el termini de 3 mesos des de l'entrada en vigor del nou Programa, un primer informe complet amb la situació de partida que contingui les dades disponibles dels indicadors bàsics recollits a l'annex 18 del Decret, així com dels indicadors específics recollits a l'informe de sostenibilitat ambiental.

La Direcció General d'Agricultura i Ramaderia, com a promotora del Programa d'actuació, és l'òrgan responsable de recopilar les dades i elaborar els informes de seguiment periòdics, els quals contindran la totalitat d'indicadors previstos, inclosos aquells que són competència d'altres òrgans. La Direcció General d'Agricultura i Ramaderia ha de promoure la col·laboració institucional necessària amb la resta d'òrgans implicats en la mesura dels indicadors.

En relació amb el canvi climàtic, l'informe de sostenibilitat ambiental definitiu ha descartat l'objectiu de reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) per cenyir-se a les competències del Programa en relació a la correcta gestió de les dejeccions ramaderes, segons el marc establert per la Directiva nitrats. Els efectes que pot tenir l'aplicació del Programa en relació amb el canvi climàtic s'avaluen de manera qualitativa.

L'informe emès per l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic el novembre de 2017 posa de manifest la contribució de les activitats agrícoles i ramaderes intensives al canvi climàtic i la necessitat d'adoptar mesures de mitigació en aquest àmbit. Per tant, i malgrat que el Programa no adopti mesures explícites de reducció d'emissions, la documentació ambiental haurà de deixar constància de la necessitat d'adoptar mesures de mitigació d'emissions de les dejeccions ramaderes, i avançar algunes de les possibles mesures que s'hauran de tenir en compte en els instruments de planificació que corresponguin.

Pel que fa al seguiment de les emissions al vector aire, caldrà especificar a la memòria ambiental que el seguiment d'aquestes emissions és responsabilitat de la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia, en coordinació amb la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic. El primer informe de seguiment previst, en el termini de dos anys des de

Av. de Josep Tarradellas, 2-6
08029 Barcelona
Tel: 93 495 80 00
Fax 93 495 80 01
<http://territori.gencat.cat>

Doc. original signat per:
Francesc Damià Calvet i Valera
12/04/2019

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

03OL9OY66H5HSXL6R9IB2FX6QCW12FZT

Data creació còpia:
15/04/2019 09:48:37
Data caducitat còpia:
15/04/2023 00:00:00
Pàgina 3 de 6

l'entrada en vigor del Decret, haurà de contenir l'estimació acurada de les emissions al vector aire.

La memòria ambiental haurà de fer explícites les millores que s'han incorporat en el Programa d'actuació en relació amb la gestió de residus orgànics, i en particular els fangs de depuradora, els quals comporten la reducció de la quantitat de nitrogen aplicat a les zones vulnerables (article 47.5), així com un major control i traçabilitat de la seva gestió en les zones vulnerables (article 14.5 i annex 15).

En relació amb el termini d'incorporació de les dejeccions ramaderes al sòl (article 24), la futura revisió del Programa d'actuació haurà de tenir en compte que seria convenient aplicar els mateixos terminis restrictius que s'estableixen per a les dejeccions provinents de les instal·lacions dins de l'àmbit d'aplicació de la Directiva 2010/75/UE, d'emissions industrials, per al conjunt de les dejeccions ramaderes.

La revisió del Decret haurà de tenir en compte també que d'acord amb la Decisió d'Execució 2017/302, només es pot fer tractament in situ de les dejeccions mitjançant la tècnica de nitrificació/desnitrificació (NDN) en el cas d'explotacions existents, però no en explotacions noves o ampliacions de les existents.

El Programa d'actuació no ha tractat la possibilitat del planejament urbanístic municipal d'actuar en relació amb la prevenció de la contaminació de les aigües per nitrats d'origen agrari a través de disposicions normatives que puguin ser més restrictives que les que s'estableixen de manera general a través del Programa d'actuació. Aquesta possibilitat de regulació suplementària està plenament justificada per l'autonomia local en els municipis designats com a zona vulnerable per la contaminació de nitrats d'origen agrari. L'avaluació ambiental del planejament urbanístic és un marc idoni per a introduir aquestes mesures.

Pel que fa a la vigència, cal dir que la disposició transitòria primera indica que el Govern haurà de revisar el Programa d'actuació en el termini d'un any des de la modificació o ampliació de la designació de zones vulnerables, obligació que deriva de la Directiva de nitrats. Atès que l'ACA ja està treballant en aquesta designació, convindria valorar la necessitat de preveure l'aplicabilitat del Programa d'actuació per a les noves zones designades tan bon punt aquesta nova designació tingui lloc.

Fonaments de dret

La Directiva 91/676/CEE del Consell, de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats que procedeixen de fonts agràries estableix que els estats membres han d'identificar les zones vulnerables i aplicar-hi programes d'actuació per reduir la contaminació de les aigües causada o provocada pels nitrats d'origen agrari.

La Generalitat té atribuïda la competència exclusiva en matèria d'agricultura i ramaderia, segons l'article 116 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. L'article 189 de l'Estatut estableix que la Generalitat aplica i executa el dret de la Unió Europea en l'àmbit de les seves competències, i pot adoptar la legislació de desplegament a partir de les normes europees.

El Programa d'actuació a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries s'aprova mitjançant un decret.

Av. de Josep Tarradellas, 2-6
08029 Barcelona
Tel: 93 495 80 00
Fax 93 495 80 01
<http://territori.gencat.cat>

Doc. original signat per:
Francesc Damià Calvet i Valera
12/04/2019

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

03OL9OY66H5HSXL6R9IB2FX6QCW12FZT

Data creació còpia:
15/04/2019 09:48:37
Data caducitat còpia:
15/04/2023 00:00:00
Pàgina 4 de 6

 Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

La Llei 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes, estableix el marc normatiu a Catalunya relatiu a l'avaluació ambiental dels plans i programes que poden tenir efectes significatius en el medi ambient i que aprova l'Administració de la Generalitat, l'Administració local o el Parlament.

L'article 6.1 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, estableix que els plans i programes que poden tenir efectes significatius sobre el medi ambient resten sotmesos a avaluació ambiental si són exigits per una disposició legal o reglamentària o per acord del Govern.

L'article 6.2.c) de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, estableix que s'entén que tenen efectes significatius sobre el medi ambient els plans i els programes que estableixen el marc per a l'autorització de projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental, en els plans i programes relatius a l'agricultura i la ramaderia, entre d'altres.

L'article 12 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, estableix que l'òrgan ambiental en relació amb tots els plans i els programes objecte d'aquesta Llei és el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de medi ambient.

L'article 103 del Decret 277/2016, de 2 d'agost, de reestructuració del Departament de Territori i Sostenibilitat, estableix que correspon a la Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural exercir les competències que corresponen al Departament com a òrgan ambiental en matèria d'avaluació ambiental de plans i programes.

L'article 26 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, estableix que correspon al conseller o consellera del departament competent en matèria de medi ambient dictar la resolució que conté l'acord exprés sobre la memòria ambiental dels plans i programes subjectes a avaluació ambiental, quan l'aprovació d'aquests és assignada al Parlament, al Govern o a un altre conseller o consellera.

D'acord amb el que s'ha exposat anteriorment,

Resolc:

—1 Atorgar la conformitat del Departament de Territori i Sostenibilitat a la memòria ambiental del Programa d'actuació en zones vulnerables a la contaminació per nitrats d'origen agrari, sempre que s'inclouin els aspectes següents:

- a) Incorporar com a part del Programa d'actuació les referències al Pla de control i a l'annex 18 d'indicadors de seguiment, incloses a l'article 51 de la proposta de decret.
- b) Incorporar el compromís de presentar, en el termini de 3 mesos des de l'entrada en vigor del nou Programa, un primer informe complet amb la situació de partida que contingui les dades disponibles dels indicadors bàsics recollits a l'annex 18 del Decret, així com dels indicadors específics recollits a l'informe de sostenibilitat ambiental.
- c) Deixar constància, en la documentació ambiental del Programa, de la necessitat de reduir les emissions de GEH que provenen de les dejeccions ramaderes, i avançar algunes de les possibles mesures a tenir en compte en els instruments de planificació que correspongui.

Av. de Josep Tarradellas, 2-6
08029 Barcelona
Tel: 93 495 80 00
Fax 93 495 80 01
<http://territori.gencat.cat>

Doc. original signat per:
Francesc Damià Calvet i Valera
12/04/2019

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

03OL9OY66H5HSXL6R9IB2FX6QCW12FZT

Data creació còpia:
15/04/2019 09:48:37
Data caducitat còpia:
15/04/2023 00:00:00
Pàgina 5 de 6

 Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

d) Deixar constància, a la memòria ambiental, de les millores ambientals aportades per la incorporació dels fangs de depuradora i altres residus orgànics al Programa d'actuació.

—2 Recordar que la Direcció General d'Agricultura i Ramaderia haurà de trametre a l'òrgan ambiental un informe de seguiment cada dos anys, que haurà de ser accessible al públic. L'informe de seguiment haurà de tenir el contingut explicitat a l'informe de sostenibilitat ambiental i a la memòria ambiental. En relació amb el vector aire l'informe de seguiment haurà de contenir una estimació de les emissions derivades de la gestió de dejeccions ramaderes i la fertilització, en particular les emissions de metà, òxid nitrós i amoníac.

—3 Recordar que en l'acord d'aprovació del Programa s'ha de fer constar una declaració específica sobre la presa en consideració de l'informe de sostenibilitat ambiental, la memòria ambiental i la present resolució, d'acord amb l'article 25.7 de la Llei 6/2009, del 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes, i donar compliment a la resta de requeriments de publicitat establerts en l'article 28 de la Llei esmentada. La Direcció General d'Agricultura i Ramaderia ha de notificar l'aprovació a l'òrgan ambiental així que tingui lloc i ha de fer constar on està disponible la documentació completa del Programa d'actuació.

—4 Indicar que aquest és un acte de tràmit que s'integra en el procediment substantiu i, per tant, no és susceptible d'impugnació independent. La impugnació del seu contingut es pot efectuar a través dels recursos que siguin procedents contra l'acte que posi fi al procediment administratiu.

—5 Notificar aquesta Resolució al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, i publicar-la al web del Departament de Territori i Sostenibilitat.

Av. de Josep Tarradellas, 2-6
08029 Barcelona
Tel: 93 495 80 00
Fax 93 495 80 01
<http://territori.gencat.cat>

Doc. original signat per:
Francesc Damià Calvet i Valera
12/04/2019

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

03OL9OY66H5HSXL6R9IB2FX6QCW12FZT

Data creació còpia:
15/04/2019 09:48:37
Data caducitat còpia:
15/04/2023 00:00:00
Pàgina 6 de 6